

קרבות חזבאללה בהרי קלמון

הפעם הראשונה שבה חזבאללה היה הכוח העיקרי בלחימה, בשעה שהצבא הסורי נלחם תחתיו וסייע לו היה בהרי קלמון. בקרב זה עשה חזבאללה שימוש בכל הסד"כ שעמד לרשותו, ונאלץ הארגון להילחם מראשית הלחימה ועד סיומה ללא הפוגה וכמעט ללא מחליפים לנפגעים. מה אפשר ללמוד מכך?

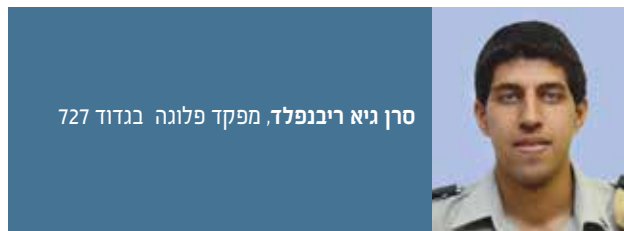
לוחמי חזבאללה בסוריה. סביר להניח שבמערכה של צה"ל נגד חזבאללה בעתיד יילחם הארגון כפי שאומן, ועל סמך ניסיונו בלחימה נגד המורדים הסורים

המשמעות האסטרטגית של הרי קלמון לכוחות הלוחמים

הרי קלמון הם החלק הצפון-מזרחי של הרי מול הלבנון הנמצאים צפונית-מערבית לדמשק. האזור מתאפיין בקרקע צחיחה וסלעית, ששטחה 600 קמ"ר, ובהרים המתנשאים לגובה של יותר מ-2,000 מטר מעל פני הים. שיאים - הכיפה הגבוהה של טלעת מוסא (עליית משה) בגובה 2,669 מטרים.

הרכס משתרע מאזור העיר אל-זעבדני בדרום-מערב סוריה ועד העיר אל-נבכ הנמצאת בצפון-מזרח סוריה. הוא שוכן סמוך לגבול המדיני שבין סוריה ללבנון בניצב לבקעת הלבנון המרכזית, שברובה חיה אוכלוסייה שיעית. מדרום תחום הרכס בכביש בירות-דמשק, ומיקומו מעניק לו חשיבות אסטרטגית. הסיבה - השולט בו שולט לעבר המזרח בתצפית ובאש על הדרכים המקשרות את דמשק עם מרכז סוריה וצפונה, ויש ביכולתו לנתק את בירת סוריה מן החלקים האלה של המדינה. השולט בהרי קלמון לעבר המערב שולט על דרום עמק הבקע (בקעת הלבנון) ועל האוכלוסייה החיה בו - אוכלוסייה המהווה את מקור התמיכה של חזבאללה בלבנון.

כוחות המורדים הסורים שתפסו את הרכס כללו לוחמים מחמישה ארגונים שונים שהחליטו לאחד כוחות נגד חזבאללה תחת השם ג'יש אל-פתח (צבא הניצחון).² הם עשו זאת הן כדי שמספרם יהיה גדול מזה של לוחמי חזבאללה והן כדי להשפיע פסיכולוגית על הארגון

סרן גיא ריבנפלד, מפקד פלוגה בגדוד 727

בתום מלחמת לבנון השנייה החל ארגון חזבאללה בהתעצמות צבאית מסיבית כהכנה למלחמה נגד ישראל בעתיד. המגמה הזאת התחזקה בשנים האחרונות תוך ניצול האנרכיה השוררת בסוריה השסועה עקב מלחמת האזרחים. הארגון השיעי עשה מאמצים רבים כדי להעביר אמצעי לחימה איכותיים ושוברי שוויון מצבא סוריה ללבנון, ובכך הפך לאיום הייחוס העיקרי על מדינת ישראל. בשל החשש מתבוסת צבא אסד במלחמה נגד המורדים, ובתמיכת פטרונים באיראן, החל חזבאללה להתערב בלחימה לצד אסד, כדי למנוע את נפילת משטרו וכדי להחזיר לו את השליטה בשטחים האסטרטגיים שנפלו לידי המורדים.

במאמר הזה אנתח את הקרבות של חזבאללה נגד המורדים בסוריה ואת דפוס פעולתו של הארגון, שהרי סביר להניח שבמערכה של צה"ל נגד חזבאללה בעתיד יילחם הארגון כפי שאומן, ועל סמך ניסיונו בלחימה נגד המורדים הסורים.

המאמר מתמקד בקרבות חזבאללה בהרי קלמון שבסוריה. עד אותם קרבות נלחם הארגון בכפיפות למשטר אסד, ונעזר בו ביועצים, בהחזקת בסיסים ובמחסני נשק. בין היתר השתתף חזבאללה בלחימה בגלוי לצד חיילי אסד בקרבות בעיר חמץ (חומס) ובאל-קציר (קוסיר), ולמעשה היה מעין קבלן ביצוע למשימות שהטיל עליו המשטר הסורי. הייחודיות של המערכה על הרי קלמון היא שהפעם התהפכו היוצרות, וחזבאללה הפך לכוח העיקרי בשעה שהצבא הסורי נלחם תחתיו וסייע לו.

ההכנות למבצע "קרב האביב"

בעקבות התבוסות שנחלו המורדים בקרבות באל-קציר ביוני 2013 ובאל-נבכ במרס 2014 הם נסוגו לאזור הרי קלמון, והפכו אותם למעוזים. הדבר השפיע על שני צדי הגבול שבין סוריה ולבנון, שכן המורדים שיבשו באמצעות התקפות חוזרות ונשנות על ציר M5, העובר למרגלות רכס ההרים, את ההספקה בנתיב העיקרי המוביל מדמשק לחומץ - ציר חיוני לשרידות המשטר. הם אף הצליחו ליצור מעבר לעיירה ערסאל הנמצאת בשטח לבנון. ההצלחות האלה סיכנו באופן משמעותי הן את המשטר הסורי¹ והן את חזבאללה משום שהגזרה בהרי קלמון הפכה לאזור הערכות לביצוע פיגועים נגד חזבאללה, ואף לאיום ישיר על הכפרים השיעיים בבקעת הלבנון - מקור כוחו של הארגון.

למרות האמור לעיל, לא הייתה חפיפה מלאה בין האינטרסים של משטר אסד ובין אלה של חזבאללה, ובשעה שחזבאללה החל לאחר ניצחונו בקרב אל-קציר בהכנות למתקפה על הרי קלמון, הסיט צבא אסד במהירות את תשומת הלב שלו לעיר חלב בניסיון להכריע את המורדים בגזרה הצפונית. מזכ"ל חזבאללה חסן נצראללה הכריז כבר ב-16 בפברואר 2015 כי לאחר שיימס השלג תעמוד לבנון בפני קרב מכריע בהרי קלמון - מבצע "קרב האביב".

לא הייתה חפיפה מלאה בין האינטרסים של משטר אסד ובין אלה של חזבאללה

השיעי. מטרת האיחוד הייתה לאפשר תיאום מקסימלי בין הארגונים, זאת לנוכח האסטרטגיה של חדר מבצעים משותף שנקטו המורדים בהצלחה כחודש לפני המערכה על קלמון בעיר אידליב.³

לנוכח חשיבותם של הרי קלמון החלו המורדים לרכז כוחות ברכס, ועל-פי ההערכות, הם מנו כ-25,000 לוחמים חמושים. כוחות המורדים עשו מאמץ לכבוש אזורים סמוכים לכפרים ערסאל, אל-זעבדני ובהר מול הלבנון, זאת כדי להיערך לתחילת "קרב האביב" ולהיות ביתרון קרקעי לפני המערכה. לאחר מכן שינו המורדים את האסטרטגיה ועברו ממתקפה למגננה - הם הכינו תעלות, מנהרות, בונקרים ומחסומים. במהלך שהותם בהרי קלמון וההכנות לקרב הצטיידו המורדים בטילים מונחים נגד מטוסים ונגד טנקים שבאמצעותם ביקשו להתמודד עם היתרון הארטילרי והאווירי של משטר אסד וחזבאללה.⁴ בנוסף, הציבו המורדים חוליות נ"ט רבות בכל רכסי קלמון כדי לשלוט על הצירים ולנטרל כוחות שריון ויחידות חי"ר ממוכן העושים את דרכם להר. המורדים אף הקימו בקלמון מחנות אימונים שבהם התאמנו בנשק קל ובטילים נגד טנקים, לרבות בירי חי של טילי נ"ט.⁵

התוכנית של חזבאללה הייתה להרחיק את המורדים מן האזור

הלבנוני של הרי קלמון, או לכל הפחות לדחוק אותם לאזור ערסאל, שבו הם יהיו תחת פיקוחו של צבא לבנון. המטרה הייתה לאפשר תנועה שוטפת בנתיב M5 מדמשק לאזור החוף הסורי, ולהמשיך לאבטח את קו ההספקה של איראן לסוריה שעובר דרך הרי קלמון מסוריה ללבנון. לשם כך הקצה חזבאללה כ-4,000 לוחמים שהיו מצוידים בנשק מתקדם.⁶

תחילת המתקפה וההשתלטות על הגבעות הסובבות

חזבאללה הציג את "קרב האביב" הצפוי כקרב שבו חייבים לנצח, ולא - תהיה למורדים גישה קלה וישירה לתוך אדמת לבנון. הארגון הציג את עצמו כמגן הגבול המזרחי של המולדת הלבנונית מפני פלישת הטרוריסטים הסונים, מעין מחזור של הטענה הישנה - חזבאללה כמגן הדרום מפני ישראל.

המהלך נפתח בהכרזתו של חזבאללה כי לא יחל את "קרב האביב" עד שיהיה מוכן לכך בכל ההיבטים הצבאיים. במהלך חורף 2015 גייס הארגון כוחות רבים מקרב בני הנוער של העדה השיעית בלבנון, אימן אותם, וכן גייס את כוחות המילואים שעמדו לרשותו. גם תומכי הלחימה גויסו וצוידו בצויד הנדרש. חזבאללה החל לשלוח יחידות ארטילריה רבות, ויחידות טילי קרקע-קרקע מכל הסוגים, לעבר צפון לבנון, ונערך בקו הגבול עם סוריה.⁷

בשל הגידול במספרם של אנשי חזבאללה בקלמון לקראת הקרב, החליט נצראללה להרחיב את גזרת האחריות של מפקד קלמון, ומיזג אותו עם כוחות חזבאללה שבהר החרמון וברמת-הגולן הסורית. זאת לנוכח החשש שהמורדים ממחוז קוניטרה יגיבו במתקפה על הכפרים השיעיים בדרום לבנון, ויאלצו את חזבאללה להסיג את כוחותיו מהרי קלמון.

לפני תחילת הקרב תכנן חזבאללה מערכה שתימשך לא יותר מחודשיים משום שביקש להימנע מהעברת כוחות לוגיסטיים רבים לאזור, דבר שהיה פוגע במערכה מול ישראל - אם תפרוץ.⁸

חזבאללה תכנן את תחילת המתקפה על המורדים ל-6 במאי 2015. ואולם, כבר ב-4 במאי פתחו ארגוני המורדים במתקפת מנענגד עמדות חזבאללה והמשטר הסורי. מטרת המתקפה הייתה לשלוט על מעברי הגבול בין סוריה ללבנון בערים עסאל אל-וורד, אל-ג'בה ובכפר ג'רוד. חזבאללה הצליח לסכל את המתקפה הזאת, הגיב בהתקפה משלו על הגבעות ששלטו על הכפר ממערב וכבש אותן. כמו כן מיקם מארבים בכניסה לכפר טפיל כדי למנוע הגעת תגבורות של מורדים לכפר, צעד שאפשר לו לשלוח כוחות נוספים מהכפר בריהל, שנמצא בצד הלבנוני של הגבול מול הכפר טפיל, נוסף על הכוחות היוצאים לקרב מבעלב. מעודדים מן ההצלחה, המשיכו בחזבאללה בהתקפותיהם וכבשו את ראס אל-מערה - גבעה המשקיפה על הגבול הלבנוני, שלה ייחס חזבאללה חשיבות אסטרטגית - מידי המורדים וכן את מעבר הגבול שהיווה קו הספקה בין המורדים שבהרי קלמון למורדים שבפאתי העיר דמשק.⁹

מהלך הקרב בהרי קלמון - בידוד והפרדה לצורכי שליטה וכיבוש השטח

ביום החמישי ל"קרב האביב" השלים חזבאללה את כיבוש עסאל אל-וורד, וטיהר אותו מכוחות המורדים. בתיאום עם חטיבת שריון 1 של צבא סוריה, תקפו לוחמי חזבאללה את המורדים גם בכפר מארתפה אל-קורנה, ולאחר כיבושו המשיכו וכבשו גם את הכפר ג'רוד עספה.¹⁰ הכפרים שנכבשו אינם אקראיים - מדובר ברצף של כפרים החוצה את הרי קלמון ממערב למזרח, שהיה בשליטת המורדים. בכך ביסס חזבאללה את הישגו בביתור מערך המורדים, הצליח להפריד בין הכוחות בצפון רכס קלמון לבין הכוחות שבדרומו, ולמנוע מעבר כוחות ולוגיסטיקה.

מכאן ואילך בודד חזבאללה את הרי קלמון: בחלק הדרומי ערך מצור ונערך להגנה נגד המורדים, ובחלק הצפוני המשיך בכיתור ובקרב ההתקפה. במהלך המערכה הזו יישם חזבאללה את עקרון המלחמה - ריכוז המאמץ - והבטיח לעצמו פיקוד ושליטה יעילים יותר להמשך הקרבות.

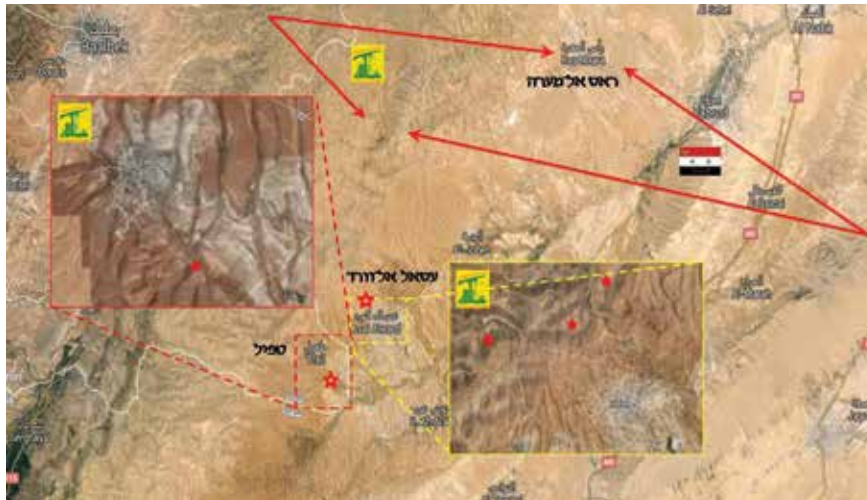
חזבאללה המשיך בכיבושיו, ופעל נגד מטרות מורדים שהיו מכריעות להמשך המערכה. ב-11 במאי כבשו חזבאללה והצבא הסורי את הכפר אל-ג'בה, שבו נמצא מרכז אימונים גדול של המורדים. לראשונה מאז תחילתה של מלחמת האזרחים בסוריה השיג צבא סוריה שליטה באזור הזה.¹¹

ב-12 במאי החל חזבאללה לראשונה להשתמש במזל"טי תקיפה באש בקרב על הרי קלמון.¹² ביום העשירי לקרב, 13 במאי, החלו חזבאללה והצבא הסורי במתקפה על מעוזם של המורדים בטלעת מוסא. הקרבות התרחשו בלילה, והכוחות המורדים ביצעו ירי ארטילרי, ירי רקטות ועשו שימוש באש צלפים מראש ההר לעבר כוחות חזבאללה. ואולם כוחות חזבאללה הצליחו בסופו של דבר לכבוש את טלעת מוסא ואת ג'בל אל-ברוך, חלק מטלעת מוסא,¹³ שהיא הפסגה הגבוהה ביותר של הרי קלמון באזור המתקפה.¹⁴

לאחר כיבוש הפסגה הגבוהה באזור נכנסו כוחות חזבאללה, בתיאום עם כוחות השריון מחטיבה 1 של המשטר הסורי, לשלב הסופי של

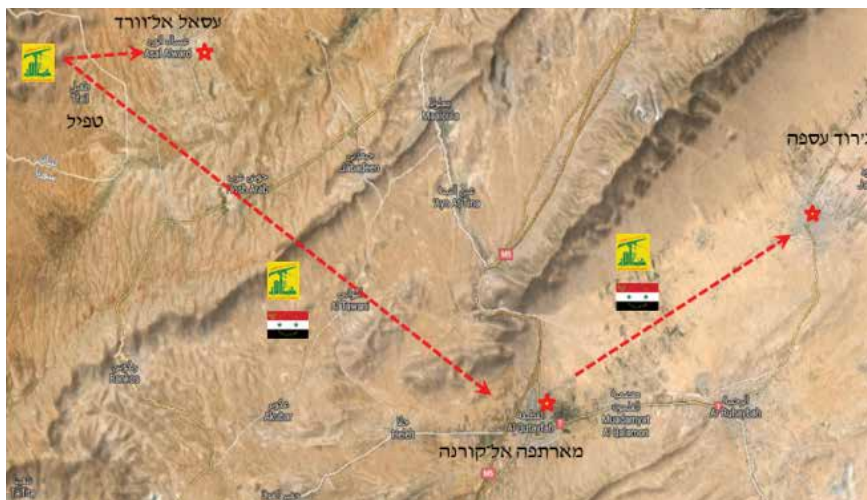
מעורבותו של חזבאללה במלחמת האזרחים בסוריה תרמה לשינוי תודעתו של הארגון, והפכה אותו מארגון שמבצע מגננה בשטח לבנון לארגון שיכול לבצע התקפות יזומות רבות במהלך המלחמה הבאה בישראל

מאז ההכרזה על "קרב האביב" החל חזבאללה להפעיל את יחידות המזל"טים שברשותו באופן רציף, זאת במטרה לאבטח את הגבולות מפני ניסיונות המורדים לחצות את הגבול ולאסוף מידע טקטי חשוב על המורדים ועל האזורים הקרקעיים המיועדים לכיבוש. הושם דגש על כל אזור הרי קלמון וצירי התחבורה בו. חזבאללה מיקם תצפיות רגליות, ואסף מידע על יעדים של המורדים.

תרשים 1 - מרשם הקרב של התקפת חזבאללה

הקרב בהרי קלמון. השלב הזה נועד לחסום את נתיב ההספקה החשוב של כוחות המורדים - מהרי קלמון לעיר ערסאל בגבול לבנון.¹⁵ ההתקפה העיקרית של חזבאללה יצאה ממרחב תל אל-מוסא אל עבר מעברי הגבול שבשליטת המורדים הנמצאים בין הכפרים ערסאל וראס אל-מערה. חזבאללה מיקם מארבים על הצירים המובילים לראס אל-מערה, וכבש את דאהר אל-הווא - רצועת גבעות, שאורכה 6 ק"מ, המשקיפה על ערסאל. המארבים הללו עזרו לו לתקוף שיירות של כוחות המורדים, ולמנוע את הגעתן של תגבורות מאל-ג'בה. הפעולות האלה אפשרו לחזבאללה לכבוש את מעבר הגבול ולשלוט עליו באופן מלא. כמו כן הקנו לו אלה זמן כדי לטהר את המרחב כולו ממורדים. במקביל השיגו חזבאללה וכוחות השריון של המשטר הסורי שליטה מלאה על ג'בל ברוך ועל גבעה המשקיפה על הציר המרכזי M5 המקשר בין דמשק לחמץ.¹⁶

תרשים 2 - התקדמות כוחות חזבאללה בהרי קלמון - ממערב למזרח

ההתקפה האחרונה פגעה קשות במורדים, והם מצאו את עצמם במצור ללא הספקה כשהם מוקפים מכל עבר בשני מוקדים מרכזיים - בחלק הדרום-מערבי של ראס אל-מערה ובאזור אל-ג'בה. יש להניח שסברו שאם לא יפתחו מחדש את נתיב ההספקה - ינחלו תבוסה מוחלטת.¹⁷

ביום השלושה עשר של הקרב, ב־16 במאי, נאם נצראללה בטלוויזיה בערוץ אל-מנאר, והכריז על הניצחון של חזבאללה בהרי קלמון שבסוריה.¹⁸ לדבריו, המורדים נחלו כישלון חרוץ, אך הקרב לא הסתיים: "זהו קרב מתמשך במונחים של זמן ומקום".

תרשים 3 - כיבוש גבעות טלעת מוסא וג'בל אל-ברון

תוצאות הקרב בהרי קלמון - תובנות לקראת המערכה הבאה

חזבאללה והמשטר הסורי הצליחו בסופו של דבר להשיב לידיהם את השליטה בשטח שגודלו כ־200 קמ"ר. נצראללה אמר: "כל עוד המורדים נמצאים בפאתי ערסאל ובאזורים שעדיין לא נכבשו בהרי קלמון איננו יכולים לדבר על ביטחון מלא. [חזבאללה נלחם] מגבעה לגבעה, מעמק לעמק". הוא הוסיף ואמר שהודות ל"קרב האביב" יהיו הכפרים והגבול הלבנוני בטוחים יותר.¹⁹

בעקבות הקרב ולנוכח הניסיון המבצעי הרב שצבר בו חזבאללה עולות תובנות רבות בנוגע לארגון לקראת המערכה הבאה נגד

רכישת הניסיון הצבאי בהקשרי סד"כ ודרכי הפעולה בעתיד

מן המערכה בהרי קלמון ניתן ללמוד שכל כיבוש של שטח בידי חזבאללה היה תוצאה של שיקול דעת, של ניתוח שטח מעמיק ושל ניצול הקרקע ותוואי השטח באופן המשרת את המשימה. ההתקפה התבססה על כיבוש גבעות השולטות על אזור היעד בתצפית ובאש, ועל תקיפת היעד באש ארטילרית מסיבית. לאחר ריכוך היעדים החלה ההתקפה הרגלית. בעת שכוחות הרגלים של חזבאללה הסתערו על היעדים הם קיבלו חיפוי ארטילרי שנועד לירי על נקודות חשודות. זאת כדי למנוע הפתעות בקרב וסיוע למורדים ממקומות לא צפויים. במהלך הקרב עשה חזבאללה שימוש נרחב במזל"טים לאיסוף מודיעין, זאת באמצעות רכישת מטרות ומסירת מידע על המיקום של כוחות המורדים, וכן במזל"טי תקיפה לשם פגיעה במורדים באזורי הפעולה.

בקרב השתמש חזבאללה בטקטיקות גרילה - פעולות באמצעות חוליות קטנות, המסתייעות בכוחות סיוור, בכוח אווירי, בארטילריה ובכוחות מיוחדים. מטרתן של החוליות היא לפגוע בקשרים הלוגיסטיים ובתגבורות בין המורדים וכן לסייע בטיהור השטחים הכבושים ובתחזוקם.²⁰

לחזבאללה יש יחידות שלהן יש ייעוד מיוחד בלחימה, בין היתר יחידת נ"ט, המבוססת על כוחות קטנים וניידים, שיעודה הוא פגיעה בכוחות שריון. כמו כן קיימות חוליות רצח שיעודן הוא פגיעה באנשי מפתח בארגוני המורדים, וכך הן משבשות את התכנון של הארגונים השונים של המורדים ואת התיאום ביניהם.

בקרב הזה פורסם לראשונה במקורות גלויים שחזבאללה מפעיל סד"כ שכל הכוחות בו הם על טהרת הארגון, ומשתמש ביחידות ארטילריה היורות לעבר יעדי התקיפה לפני כניסת הכוחות הקרקעיים. כל זאת נעשה תוך תגבור של גדוד שריון סורי. הפעולות האלה מראות שחזבאללה מתנסה בהפעלת כוחות רבים בקרב, זאת תוך שיתוף פעולה בין-חילי ובין-זרועי.²¹

זאת ועוד, הלחימה בקלמון הקנתה לחזבאללה ניסיון מבצעי רב בשטח הררי הדומה לתוואי של דרום לבנון, הגליל הישראלי והרי החרמון. בנוסף רכש חזבאללה ניסיון בלחימה בשטח פתוח ובשטח בנוי בסיוע אש של כוחות מעטפת. ניכר שיפור ביכולת ההתקפית של הארגון, וניכר שהוא התאים בהדרגה את אמצעי הלחימה שברשותו לצרכיו החדשים. לחזבאללה יש אמצעים ויכולות לחימה מתקדמות לביצוע לחימה בלילה, והוא אף ביצע משימות כאלה באותה הצלחה כמו ביום.

אילוצי הקרב וחטרונותיו - מבט אל העתיד

בעת ההכנות למבצע ובמהלכו של חזבאללה משאיות וכלי רכב כבדים לגבול סוריה כדי לשנע לוחמים ואמצעי לחימה. הדבר מעיד על כך שיש ביכולת הארגון לשמור על קווי ההספקה ועל ניהולה בקרב. כחלק מהלחימה של חזבאללה בארגוני המורדים, ובהמשך למערכה בחזית הרי קלמון נגד ארגון המדינה האסלאמית באל-זעבדני, נאלץ חזבאללה להשתמש במסכות גז בשל השימוש - או החשש משימוש - בנשק כימי של ארגון המדינה האסלאמית. נראה שלחזבאללה יש יכולת וניסיון בלחימה תוך שימוש במסכות גז.²²

ישראל. מעורבותו של חזבאללה במלחמת האזרחים בסוריה תרמה לשינוי תודעתו של הארגון, והפכה אותו מארגון שמבצע מגננה בשטח לבנון לארגון שיכול לבצע התקפות יזומות רבות במהלך המלחמה הבאה בישראל. זאת בעיקר לנוכח הניסיון המבצעי ההתקפי שרכש בלחימה בסוריה כפי שתואר לעיל. ניתן להסיק שחזבאללה חשש מפני מלחמת התשה נגד המורדים העלולה לפגוע בלבנון ובדעת הקהל הלבנונית בנוגע לארגון. לפיכך יש להניח שחזבאללה ישאף לכך שכל המערכות בעתיד יהיו קצרות.

את ההכנות הרבות והיסודיות לקרב עשה חזבאללה במשך כשלושה חודשים, שבהם הכין נוהל קרב ועסק בבניין הכוח. הפעולות האלה מלמדות שהארגון לא שש להתקפה משום ששרידות חייליו חשובה לו. על כן הוא יצא למלחמה רק כאשר כוחותיו יהיו מוכנים במלואם במצבת הסד"כ, באמצעי הלחימה המתאימים ומבחינה מקצועית,

מן הקרב בקלמון עולה שחזבאללה מייחס חשיבות רבה לכפרים השיעיים הן משום שהסתמך עליהם כשגייס מהם את המילואים וערך שם את שטחי הכינוס, והן משום שהכפרים עתידים להיות מפונים כהכנה לקראת מערכה

ורק אם יהיו תנאים אופטימליים לביצוע המשימה במינימום אבדות. המענה של חזבאללה לצורך לדלל את הסד"כ בחזית מול ישראל הוא הכנסת המגויסים החדשים ללחימה והעברת הלוחמים המאומנים לקלמון. כחלק מנוהל הקרב הכין הארגון שטחי כינוס וריכוז של כוחות בכפרים השיעיים, ופינה את תושבי השיעיים מן הכפרים שבשטחם היה צפוי עימות. הפעולות האלה מאפשרות לדעת שלחזבאללה יש דפוס פעולה, והדפוס הזה יכול להעיד אם פניו של חזבאללה לקראת עימות.

יתר על כן, מן הקרב בקלמון עולה שחזבאללה מייחס חשיבות רבה לכפרים השיעיים הן משום שהסתמך עליהם כשגייס מהם את המילואים וערך שם את שטחי הכינוס, והן משום שהכפרים עתידים להיות מפונים כהכנה לקראת מערכה. הסיבה לכך - הארגון ירצה להימנע מפגיעה בכפרים השיעיים שכן אלה הם מקור עוצמתו. ידוע שבידי חזבאללה קיים נשק כימי וגז כלור המשמשים כנשק יום הדין של הארגון, והוא עלול להשתמש בהם אם תישקף סכנה לכפרים השיעיים בלבנון במקרה שהסונים ינסו לכבוש אותם.

שרידי מזל"ט של חזבאללה שיורט בצפון הארץ. מאז ההכרזה על "קרב האביב" החל חזבאללה להפעיל את יחידות המזל"טים שברשותו באופן רציף, זאת במטרה לאבטח את הגבולות מפני ניסיונות המורדים לחצות את הגבול ולאסוף מידע טקטי חשוב על המורדים ועל האזורים הקרקעיים המיועדים לכיבוש

של חזבאללה מול ישראל:

- הארגון הפך מארגון שעסק בעיקר במגננה בשטח לבנון לארגון שמסוגל לבצע התקפות יזומות.
  - מבחינת הארגון עדיפה מערכה קצרה על מלחמת התשה, וגם אליה יגיע הארגון רק כאשר מצבו יהיה אופטימלי מבחינת בניין הכוח ונוהל הקרב.
  - נוצר דפוס פעולה סדור שעל-פיו פועל הארגון, ולכן כל כיבוש הוא תוצאה של שיקול דעת וניתוח שטח מעמיק.
  - הארגון צבר ניסיון מבצעי רב בלחימה שטח הררי הדומה לתוואי של דרום לבנון, הגליל הישראלי והרי החרמון. ואולם, מכיוון שחזבאללה עשה שימוש בכל הסד"כ שעמד לרשותו, נאלץ הארגון להילחם מראשית הלחימה ועד סיומה ללא הפוגה וכמעט ללא מחליפים לנפגעים. לפיכך, בכל מערכה בעתיד על צה"ל להתמקד בפגיעה בפעילים כדי לשתק את אמצעי הלחימה של ארגון חזבאללה.
  - לניצחון של חזבאללה בהרי קלמון היה מחיר כבד, שכן אם הארגון לא היה עוצר את הלחימה הוא היה ממשיך לספוג אבדות רבות, והיה גורם לפגיעה משמעותית ביכולתו להתמודד עם ישראל בעתיד.
- ההערות למאמר הזה מתפרסמות באתר הוצאת מערכות.**

בקרבות בקלמון נלחם חזבאללה בכוחות חסרים בשל מעורבותו בלחימה בכמה גזרות ברחבי סוריה, בתימן ובעיראק, והדבר היה מעבר ליכולתו. המאמץ הזה פגע ביכולתו של הארגון להילחם בישראל.

הקרב אילץ את כוחות הארגון להילחם מראשית הלחימה ועד סיומה ללא הפוגה. יתרה מזו, כוח שנפגע נותר כמעט ללא מחליפים. בנוגע למספר הנפגעים יש הערכות שונות - בין מאות לכאלף הרוגים. כמו כן נמצאים בידי חזבאללה אמצעי לחימה רבים שכמותם גדולה ממספר פעיליו. לפיכך בכל מערכה בעתיד על צה"ל להתמקד בעיקר בפגיעה בפעילים - כדי להפוך את אמצעי הלחימה לבלתי יעילים. איומיו של נצראללה לכבוש את הגליל נועדו למטרות פנים-ארגוניות כלפי לוחמיו כדי להעלות את המורל. זה היה צעד יוצא דופן, שכן על-פירוב נצראללה אינו נוהג לפרסם את תוכניותיו הצבאיות. ואולם, לא מן הנמנע שלחזבאללה יש תוכניות לכיבוש יישוב קטן הסמוך לגבול כדי לייצר הישגים תודעתיים במערכה בעתיד.²³

סיכום

אמנם חזבאללה ניצח במערכה על הרי קלמון, אולם המחיר היה כבד מאוד. זו הייתה הפעם הראשונה שבה חזבאללה הפך לכוח העיקרי בלחימה בשעה שהצבא הסורי נלחם תחתיו וסייע לו. בעקבות הלחימה עולות כמה מסקנות אפשריות בנוגע להתמודדות בעתיד

